

Qırxıncı Ayənin Gizli Tarixi – İyirmi Yeddi Nömrə

Yezekei Səkkizinci Nömrə

Jeff Pippenger

2026-08-17

Yezekei kitabında tarixlərə dair “on üç” istinad vardır; bunların altısı Yerusəlimə, altısı Misirə və biri Sur şəhərinə aiddir. Bütün bu istinadlar “on üç” rəqəminin simvolizə etdiyi üsyan konteksti daxilində verilib. Yezekei arvadı iflicdən öldükəndən sonrakı il, üçüncü mühasirənin başlanğıcını qeyd edərkən, Yezekei Misirə qarşı danışmaq əmr olundu və onun qırx il viran qalacağı bildirildi.

Mən Misir ölkəsini viran qalmış ölkələrin arasında viran edəcəyəm; onun şəhərləri də xaraba qalmış şəhərlərin arasında qırx il viran qalacaq; Misirliləri millətlər arasına səpələyəcəyəm və onları ölkələr arasında dağıdacağam. Lakin Xudavənd Rəbb belə deyir: qırx ilin sonunda Misirliləri səpələndikləri xalqların arasından toplayacağam; Misirin əsirliyini geri döndərəcəyəm və onları Pathros torpağına, öz məskənlərinin diyarına qaytaracağam; orada onlar alçaq bir padşahlıq olacaqlar. Ezekei 29:12–14.

Mühasirə e.ə. 588-ci ildə başladı və bir il sonra, e.ə. 587-ci ildə, Hizqiya danışmaq əmr olundu. “On yeddinci” ayədə e.ə. 571-ci il Misirin göstərilən xidmətlər müqabilində Babilə veriləcəyini bildirir. Müqəddəs Kitab xronoloqları ayələrdə göstərilən qırx illik dövr kimi e.ə. 567-ci ildən e.ə. 527-ci ilədək olan müddəti irəli sürürlər; və e.ə. 587-ci ildə bəyan edilmiş ilkin mühakimə xəbərindən tutmuş, on yeddinci ayədə, e.ə. 571-ci ildə, Rəbbin Misiri Navuxodonosorun əlinə verdiyini bəyan etməsinədək, biz “on yeddi illik” bir dövr görürük.

Navuxodonosorun ordusu Sura qarşı uzun və çətin bir yürüş apardı (mühasirə təxminən 13 il, təqribən e.ə. 586–573-cü illər arasında davam etdi). Əsgərlər son dərəcə ağır zəhmət çəkdi (hər baş keçəl olmuş, hər çiyin isə yük daşımaqdan sürtünüb yaralanmışdı), lakin onlar Surun özündən nəzərəcarpacaq əməkhaqqı və ya qənimət almadılar. Bu gəlirsiz zəhmətə görə Allah, Navuxodonosorun ordusunun Sura qarşı gördüyü işin əvəzi (“muzd”) olaraq Misiri ona verməyi qərara aldı.

Qaldığımız həmin evdə qalın, onların verdiklərini yeyib-için; çünki zəhmətkeş öz muzduna layiqdir. Evdən-evə gəzməyin. Luka 10:7.

Buna görə də Navuxodonosor əvvəlcə Suru aldı və on üç illik mühasirədən sonra ona Misir verildi. O, Suru almamışdan əvvəl, e.ə. 586-cı ildə Yerusəlimi aldı; sonra Sura qarşı on üç il davam edən bir mühasirəni başa çatdırdı və bundan sonra Misiri aldı. Yerusəlim e.ə. 586-cı ildə alındı, Surun mühasirəsi də e.ə. 586-cı ildə başladı və e.ə. 573-cü ilə qədər davam etdi. On üç rəqəmi Amerika Birləşmiş Ştatları ilə əlaqələndirilir.

Bacı Uayt bizə bildirir ki, Yezekei kitabında Yerusəlim Laodikiyalı Yeddinci Gün Adventist kilsəsinə təmsil edir, şimal padşahı olan Navuxodonosor isə axır günlərdə papalıq hakimiyyətini təmsil edir. İyirmi doqquzuncu fəslin tarixi təsvirində, xalqın soyğunçuları olan və son günlərdə papalıq Romanı təmsil edən qüvvə fəsildə üç varlığı fəth edir. Əvvəlcə Yerusəlimi, sonra Suru və

nəhayət Misiri ələ keçirir.

Məhkəmə Allahın evindən başlayır və Birləşmiş Ştatlarda protestantlığın buynuzu Bazar qanunundan əvvəl ilk olaraq məğlub edilir. Birləşmiş Ştatlarda mürtəd protestantlığın buynuzuna, eramızın 34-cü ilində qədim İsrailə və 1844-cü ildə protestantlara olduğu kimi yan keçilən “əvvəlki” əhd xalqını təmsil edən Laodikeyalı Yeddinci Gün Adventist kilsəsi daxildir. Allahın həmin əvvəlki əhd xalqının 34 və 1844-cü illərdə yan keçilməsi hər ikisi Daniel 8:14-dəki iki min üç yüz illik peyğəmbərlik tarixində təmsil olunur. Məhkəmə Allahın evindən başlayır və protestantlığın buynuzu respublikaçılığın buynuzundan əvvəl mühakimə olunur.

Çünki mühakimənin Allahın evindən başlamasının vaxtı gəlib çatmışdır; əgər əvvəlcə bizdən başlayırsa, onda Allahın Müjdəsinə itaət etməyənlərin aqibəti nə olacaq? 1 Peter 4:17.

Misirin mühakiməsinə dair ilk qeyd iyirmi doqquzuncu fəslin birinci ayəsində yerləşir və Hizqiyalın Misirlə əlaqədar xatırladığı son tarix həmin fəslin “on yeddinci” ayəsindədir. Fəsil göstərir ki, müasir Roma əvvəlcə Protestantlığın buynuzuna, sonra isə tezliklə gələcək bazar qanununda məğlub edilən Respublikaçılıq buynuzunu təmsil edən Sura qalib gəlir. Sur (Birləşmiş Ştatlar) bazar qanunu zamanı Navuxodonosor tərəfindən fəth edildikdə, Misir də onun əlinə verilir. Həmin məqamda papalığın ölümcül yarası sağalır. Təkcə papalığın ölümcül yarası o zaman sağalmır, həm də Hizqiyal bizə bildirir ki, bu, son yağış dövründə baş verir.

O gün İsrail evinin buynuzunu cücərdəcəyəm və onların arasında sənə ağzın açılmasını verəcəyəm; onlar da biləcəklər ki, Mən Rəbbəm. Yezekel 29:21.

Yaqub və İsrail

Yeşaya bildirir ki, İsrail tumurcuqlanır, çiçəklənir və bütün yer üzünü meyvə ilə doldurur. Tumurcuqlanma, çiçəklənmə və meyvə vermənin bu üç mərhələsini həyata gətirən yağışdır və Yeşaya görə, “şiddətli külək” dayandırıldığı zaman axırncı yağış gəlir. O, daha sonra bildirir ki, tumurcuqlanma, çiçəklənmə və meyvə vermə dövründə Yaqubun günahları təmizlənməlidir və “təmizlənmiş” kimi tərcümə olunmuş ibrani sözünün mənası kəffarə olunmuşdur.

Sən onu cücərib çıxardığı zaman ölçü ilə onunla çəkişəcəksən; O, şərq küləyi günü öz sərt küləyini saxlayır. Buna görə də Yaqubun təqsiri təmizlənəcək; və onun günahını aradan qaldırmağın bütün bəhrəsi budur: o, qurbangahın bütün daşlarını parçalanıb əzilmiş əhəng daşları kimi edəndə, Aşera dirəkləri və oyma bütələr ayaqda qalmayacaq. Yeşaya 27:8, 9.

Münaqişənin dörd küləyi (Onun sərt küləyi) cilovlandıqda, yüz qırx dörd minin möhürlənməsi başlayır və Adventizmin müdrikləri ilə pisləri nəhayət ayrılır; bütün bunlar isə “şərq küləyi günündə” həyata keçirilir. Möhürlənmə vaxtı 11 sentyabrda bir səpilmə ilə başladı və bazar günü qanunu zamanı tam bir tökülmə ilə başa çatır; həmin vaxt yer meyvə ilə dolur. Möhürlənmə vaxtı Malaki üçüncü fəsilə uyğunluq içində irəliləyən bir təmizlənmə və arındırılımdır. Lakin Hizqiyal iyirmi doqquzun başlanğıc və son tarixləri ilə təmsil olunan on yeddi illik dövrdə Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı padşahlığının fəthi baş verir; bu, Qüds ilə təmsil olunur, hansı ki, Protestantizmin buynuzunun—kilsənin—və Surun, hansı ki, buynuzun, yaxud Respublikaçılığın—dövlətin—rəmzidir. Surun on üç illik mühasirəsinin bitməsindən dərhal sonra

Misir ilə təmsil olunan on padşahdan ibarət yeddinci padşahlığın fəthi baş verir. Qüdsün, Surun və Misirin bu üç fəthi “İsrail evinin buynuzu” tumurcuq verdiyi və ona ağız açılması verildiyi zaman baş verir.

Həm kahin Yezekelin, həm də kahin Zəkəriyyənin lallığı Bazar günü qanunu zamanı sona çatır; o zaman həm Amerika Birləşmiş Ştatları, həm də Bilamın eşşəyi danışır. Rəbb İsrail evinə Bazar günü qanunu zamanı “ağzın açılmasını” verir. Yaqubun günahları o vaxt təmizlənmiş olur və onun adı İsrail evi olaraq dəyişdirilir. Onların bəyan etdikləri xəbər, Daniel ilə təmsil olunan peyğəmbərlik lallığının üçüncü şahidi ilə göstərilir; ona həmin vaxt Danielin on birinci fəslinin xəbəri verilir ki, bu da Habakkukun görüntüsüdür və o zaman “danışır və yalan söyləmir”. Yezekel, Zəkəriyyə və Daniel üçüncü mələyin yüksək fəryadının elanına uyğun gəlirlər; necə ki, Yeremya da on beşinci fəsildə ilk məyusluqdan geri dönməyi təqdirdə Allahın ağzı olacağı vədi ilə buna uyğun gəlir.

Nə üçün mənim ağrım daimidir, yaram isə sağalmaqdan imtina edən sağalmaz bir yaradır? Sən mənim üçün tamamilə yalançı kimi, quruyan sular kimi olacaqsanmı? Buna görə Rəbb belə deyir: Əgər qayıtsan, səni yenidən geri gətirəcəyəm və sən Mənim önümdə duracaqsan; əgər qiymətini dəyərsizdən ayırıb çıxarsan, Mənim ağzım kimi olacaqsan; qoy onlar sənə qayıtsınlar, amma sən onlara qayıtma. Yeremya 15:18, 19

İsa sonu başlanğıcla təsvir edir və 9/11-də çiləmə qönçələr əmələ gətirdi və Yaqubun bitkisi böyüməyə başladı; nəhayət, Yaqubun təqsiri təmizləndikdə, İsrail evi danışacaq. Yağış vasitəsilə 9/11-də baş vermiş qönçələnmə, möhürlənmə vaxtının sonunda baş verən bir qönçələnməni təmsil edir; o zaman İsrail evinin “buynuzu” qönçələnir, məhz mürtəd Protestantizmin və Respublikaçılığın buynuzlarının Navuxodonosor tərəfindən məğlub edildiyi yerdə.

Həmin məqamda Protestantizmin yalançı buynuzu ilə Protestantizmin həqiqi buynuzu arasındakı fərq, İsrail qəbilələrinin digər əsalarından seçilərək tumurcuqlanmış Harunun əsası ilə timsallaşdırıldığı kimi, qarşı-qarşıya qoyulur. Yezekelin iyirmi doqquzuncu fəslindəki iki tarix, tezliklə gələcək bazar qanunu zamanı yüz qırx dörd minin bayrağının qaldırılmasının tarixini müəyyən edir.

Tumurcuqlanma, çiçəklənmə və yer üzünü meyvə ilə doldurma prosesi 11 sentyabrda yağan axır yağışın səpilməsi ilə başladı; necə ki, Pentikost mövsümü də Məsihin Öz şagirdlərinin üzərinə bir neçə damcı üfurməsi ilə başlamışdı və bu, sonradan tam tökülmənin baş verdiyi Pentikosta gətirib çıxardı. Möhürlənmə vaxtı olan Yaqubun (yerini tutanın) təmizlənməsinin əvvəlində 11 sentyabrda baş verən tumurcuqlanma, bazar günü qanunu zamanı İsrail evinin (qalib gələnin) tumurcuqlanmasını təmsil edirdi. Sondakı tumurcuqlanma əvvəlki əhd xalqı ilə yüz qırx dörd min arasında bir fərqi qoyulduğunu göstərir; necə ki, Karmel dağında odun tökülməsi İlyas peyğəmbərlə Baal peyğəmbərləri arasında bir fərq qoymuşdu. Bu fərq bir tərəfdən saxta sülh və əmin-amanlıq ismarıcına görə peyğəmbərlik mənasında xəcalət çəkən bir siniflə, digər tərəfdən isə peyğəmbərlik mənasında sevincli olan və əsla xəcalət çəkməyəcək olan başqa bir siniflə təmsil olunur.

Misirin Altı Tarixi

Yezekel Misirlə əlaqəli daha dörd tarixi müəyyən edir; həmin tarixlərdən ikisi əsarətin on birinci ilini, digər iki tarix isə əsarətin on ikinci ilini göstərir.

On birinci ilin mühasirəsi

Və on birinci ildə, birinci ayda, ayın yeddinci günündə belə oldu ki, Rəbbin sözü mənə nazil olub dedi: Ey bəşər oğlu, Mən Misir padşahı Fironun qolunu sındırdım; və budur, onu sağaltmaq üçün sarınmayacaq, ona sargı qoyulmayacaq ki, bağlansın və qılıncı tutmağa güclənsin. Hezekiel 30:20, 21.

Və belə oldu: on birinci ildə, üçüncü ayda, ayın birinci günündə Rəbbin sözü mənə nazil olub dedi: “Ey bəşər oğlu, Misir padşahı Firona və onun izdihamına söylə: Öz böyüklüyündə sən kimə bənzəyirsən?” Hezekiel 31:1, 2.

Əsirin on birinci ilində, otuzuncu fəsildə Misirin və Fironun qolları qırılır, Babilin qolları isə möhkəmləndirilir. Otuz birinci fəsildə, on birinci ildə Misirin süqutu və bunun dünya üzərindəki təsiri göstərilir.

On ikinci il və Yerusəlimin süqutu

On ikinci ildəki iki tarix Hizqiyal otuz ikinci fəsildə yerləşir.

On ikinci ildə, on ikinci ayda, ayın birinci günündə belə oldu ki, Rəbbin sözü mənə gəlib dedi: “Ey bəşər oğlu, Misir padşahı firon üçün mərsiyə qaldır və ona de: Sən millətlərin cavan şirinə bənzəyirsən, dənizlərdəki əjdaha kimisən; çaylarınla irəli atıldın, ayaqlarınla suları bulandırdın və onların çaylarını l ilə batırdın. Xudavənd Rəbb belə deyir: Buna görə də torumu sənə üzərinə çoxlu xalqlar cəmiyyəti ilə yayacağam; onlar da səni torumun içində yuxarı çəkəcəklər.” Hezekiel 32:1–3.

On ikinci ildə, ayın on beşinci günündə belə oldu ki, Rəbbin sözü mənə nazil olub dedi: «Ey bəşər oğlu, Misirin çoxluğu üçün mərsiyə qıl və onları, onu və məşhur millətlərin qızlarını, quyuya enənlərlə birlikdə yerin dərinliklərinə endir». Yezekel 32:17, 18.

Firon və Onun Camaatı

Otuz birinci fəslin Misir üzərinə olan hökmündə son ayələr belə deyilir:

Onun süqutunun səsinə millətləri titrətdim; onu quyuya enənlərlə birlikdə cəhənnəmə endirdiyim zaman, Edenin bütün ağacları, Livanın seçmə və ən yaxşıları, su içənlərin hamısı yerin dərinliklərində təsəlli tapacaqlar. Onlar da onunla birlikdə qılıncı öldürülənlərin yanına, cəhənnəmə endilər; onun qolu olanlar, millətlərin ortasında onun kölgəsi altında yaşayanlar da. Sən izzətdə və əzəmətdə Eden ağacları arasında beləcə kimə bənzəyirsən? Yəni də sən Eden ağacları ilə birlikdə yerin dərinliklərinə endiriləcəksən; sünnətsizlərin arasında, qılıncı öldürülənlərlə birgə uzanacaqsan. Budur firon və onun bütün izdihamı, deyir Xudavənd Rəbb. Yezekel 31:16–18.

Otuz ikinci fəslin Misir barəsindəki hökmündə son ayələr otuz birinci fəsli təkrarlayır və genişləndirir, həmçinin buna paralel bir yekun bəyanatı da ehtiva edir.

Çünkü Mən Öz dəhşətimi dirilər diyarına salmışam; və o, qılıncla öldürülənlərlə birlikdə sünnətsizlərin arasında yatırılacaq, bəli, Firon və onun bütün çoxluğu, — Xudavənd Rəbb belə deyir. Hezekiel 32:32.

İyirmi doqquzuncu fəslin on yeddi ili

İyirmi doqquzuncu fəsildə təsvir olunan on yeddi illik dövrə aid tarixlər Navuxodonosorun Misiri fəth etdiyini və Misirin qırx illik viranəlik dövrünü müəyyən edir. Qırx rəqəmi səhranı təmsil edir və yer üzünün viran qaldığı min ili simvolizə edir.

Mən yerə baxdım, və budur, o, şəkilsiz və boş idi; göylərə də baxdım, və onlarda heç bir işıq yox idi. Dağlara baxdım, və budur, onlar titrəyirdi, bütün təpələr isə yüngülcə tərpənirdi. Baxdım, və budur, heç bir insan yox idi, göylərin bütün quşları isə uçub getmişdi. Baxdım, və budur, məhsuldar yer bir səhraya çevrilmişdi, onun bütün şəhərləri Rəbbin hüzurunda və Onun şiddətli qəzəbi ilə yerlə-yeksan olmuşdu. Çünki Rəbb belə deyib: Bütün ölkə viran olacaq; yenə də Mən onu tamamilə yox etməyəcəyəm. Yeremya 4:23–27.

Yezekeel iyirmi doqquzda Misirin qırx illik viranəliyinin sonunda, pislərin son dirilməsi və onların nəhayətəki məhvi bəyan edilir.

Qorxu, və çuxur, və tələ sənin üzərinədir, ey yer üzünün sakini. Və belə olacaq ki, qorxunun səsinə qaçan çuxura düşəcək; və çuxurun ortasından çıxan tələdə tutulacaq; çünki ucalardan pəncərələr açılmışdır, və yerin təməlləri sarsılır. Yer tamamilə darmadağın ediləcək, yer büsbütün dağılacaq, yer son dərəcə sarsılacaq. Yer sərxoş kimi o yana-bu yana yırgalanacaq, və bir daxma kimi yerindən qaldırılacaq; və onun təqsiri onun üzərində ağır olacaq; və o yıxılacaq, bir daha qalxmayacaq. Və o gündə belə olacaq ki, Rəbb ucalarda olan yüksəklər qoşununu və yer üzündəki yer padşahlarını cəzalandıracaq. Və onlar məhbuslar çuxurda necə bir yerə yığılırsa, elə yığılaqlar, və zindanda qapanacaqlar, və çox günlərdən sonra onlara baş çəkiləcək. Yeşaya 24:17–22.

Misirlə əlaqəli altı tarix vasitəsilə bir araya gətirilən Yezekeel xəbəri, yer üzünün əjdaha qüvvəsinin son məhvinin müəyyənləşdirilməsidir; bu məhv tezliklə gələcək bazar qanunu ilə başlayır və minilliyin sonunda pis Misirlilərin son məhvinədək davam edir.

Peyğəmbərlik şəhadətində vəhşi heyvanla yalançı peyğəmbər od gölündə öz sonlarına çatırlar; bu, Məsihin İkinci Gəlişini təmsil edir, lakin əjdaha qüvvəsinin od gölündə məhvi minilliyin sonunda baş verir.

Və vəhşi heyvan tutuldu, onunla birlikdə onun önündə möcüzələr göstərən yalançı peyğəmbər də tutuldu; o möcüzələrlə o, vəhşi heyvanın damğasını qəbul etmiş olanları və onun surətinə səcdə edənləri aldatmışdı. Hər ikisi diri-diri kükürdlə yanan od gölünə atıldı. Qalanlar isə ata minənin ağzından çıxan qılıncla öldürüldülər; və bütün quşlar onların əti ilə doydu. Vəhy 19:20, 21.

Vəhşi heyvan və yalançı peyğəmbər peyğəmbərlik baxımından Məsihin ikinci gəlişi zamanı son tapır, lakin əjdaha öz aqibəti ilə min il sonra, Məsihin üçüncü gəlişi zamanı üzləşir.

Və mən göydən enən bir mələk gördüm; onun əlində dibsiz quyunun açarı və böyük bir zəncir var idi. O, əjdahanı, o qədim ilanı — İblisi və Şeytanı — tutdu və onu min il müddətinə bağladı. Onu dibsiz quyuya atdı, onu orada qapadı və üzərinə möhür qoydu ki, min il tamam olana qədər artıq millətləri aldatmasın; bundan sonra isə o, qısa bir müddətə azad olunmalıdır. Vəhy 20:1–3.

On birinci və on ikinci illər

Yezekel iyirmi doqquzuncu fəslin iki tarixində göstərilən “on yeddi” illik dövr əsirliyin onuncu ilində başladı və iyirmi yeddinci ilində başa çatdı. Otuzuncu və otuz birinci fəsillərin xəbərləri on birinci ildə bəyan edildi, otuz ikinci fəsildə göstərilən iki tarix isə əsirliyin on ikinci ilində verildi. Onuncu ildə, təxminən Yerusəlimin mühasirəsinin əvvəlində başlayan on yeddi illik dövrdən sonra, otuzuncu və otuz birinci fəsillərdə bəyan edilən on birinci ilin Misirə dair iki xəbəri gəldi. Birlikdə, on birinci ilin bu iki xəbəri Bazar qanunundan dərhal əvvəlki bir xəbəri təmsil edir. On ikinci ilin Misirə dair digər iki xəbəri isə e.ə. 586/585-ci illərdə Yerusəlimin dağıdılması zamanı və ya ondan qısa müddət sonra baş verdi.

Məsihin gəlişi haqqında xəbər, Bazar günü qanunu zamanı ucadan səda xəbəriyə çevrilən Gecəyarısı Nidası xəbəriyin bir hissəsi kimi elan olunur. Bazar günü qanunundan əvvəl Misir haqqında iki xəbər elan olunur və Bazar günü qanunu zamanı və ya ondan dərhal sonra Misir haqqında iki xəbər elan olunur. Yerusəlimin dağıdılması ilə kulminasiya nöqtəsinə çatan mühasirə dövründə, eyni il ərzində verilən xəbərlərin ikiləşdirilməsi və Bazar günü qanunu zamanı verilən digər iki xəbər, həmişə ikiləşmənin mövcud olduğu ikinci mələyin xəbərini simvolik olaraq göstərir.

İkinci xəbəri həmişə üçüncü xəbər izləyir.

“Qələm və səs vasitəsilə biz bu elanı səsləndirməli, onların ardıcılığını və bizi üçüncü mələyin xəbərinə gətirən peyğəmbərliklərin tətbiqini göstərməliyik. Birinci və ikinci olmadan üçüncü ola bilməz. Bu xəbərləri biz nəşrlərdə və nitqlərdə dünyaya çatdırmalı, peyğəmbərlik tarixinin xətti üzrə olmuş şeyləri və olacaq şeyləri göstərməliyik.” Selected Messages, kitab 2, 104, 105.

Üçüncü xəbər zamanı sınaq qapısı bağlanır. Birləşmiş Ştatlar üçün sınaq müddəti bazar günü qanununda başa çatır və dünya üçün sınaq müddəti Mixail ayağa qalxdıqda başa çatır. Hər iki bağlı qapı həmişə ikiqat xəbər olan ikinci xəbərlə həmişə əvvəlcədən gedilən üçüncü xəbəri təmsil edir.

İkinci mələyin qüvvətləndirilməsi, ona Gecəyarısı Nidasının xəbəri qoşulduğu zaman həyata keçir. Bəşəriyyət üzərinə bəyan edilən bu iki xəbər, Yezekelin otuz və otuz birinci fəsillərdə Misir barəsində söylədiyi bəyanlarla təmsil olunduğu kimi, Gecəyarısı Nidasının xəbərinin nə vaxt ikinci mələyə qoşulduğunu müəyyən edir; otuz ikinci fəslin iki xəbəri isə üçüncü mələyin yüksək nida içində qüvvətləndirilməsini göstərir.

İnsan hadisələrinin mürəkkəb qarşılıqlı təsirinin Yezekelin təkərləri bəşəriyyət üçün son xəbərdarlığı müəyyən edir; bu isə üçüncü mələyin xəbərdarlığıdır və üçüncü mələk birinci və ikinci mələyin xəbərdarlıqlarından ibarətdir. Bazar qanunundan əvvəlki Gecəyarısı Hayqırtısı və Bazar qanunundan sonrakı uca hayqırtı, Daniel on birinci fəslin qırxıncı ayəsinin gizli tarixi ilə

uzlaşan, həmin fəslin on birinci ayəsindən on altıncı ayəsinədək olan ayələrdə təmsil edildiyi kimi, iyirmi doqquzuncu fəslin alfa və omega tarixlərinin daxil olduğu “on yeddi” il içərisinə düşən Yezekelin dörd tarixi ilə təmsil olunur.

Danielin onuncu fəslində Daniel, Yezekiəldə olduğu kimi, lal edilir. Danielin lallığı üç toxunuşun ortasında baş verir; birinci və üçüncü toxunuş mələk Cəbraildən gəldi, ortadakı toxunuş isə Məsihin toxunuşu idi. Daniel, Peterin Qeysəriyyə-Filippidən çarmıxa qədər olan müddətdə olduğu kimi, ortadadır. Ortada Peter izzətləndirilmiş Məsihi gördü, Daniel də onuncu fəslə olduğu kimi. Üç mələyin ortasındakı ikinci xəbərdir və bu, iki xəbərin birləşməsidir.

4-cü Ayın 5-ci Günü və 1844

Yezekelin birinci fəslinin birinci və ikinci ayələrində Yezekel dördüncü ayın beşinci günündədir ki, bu da 1844-cü ildə yeddinci ay hərəkətinin ortasına uyğun gəlir. Yezekel 1844-cü il aprel 19-u ilə oktyabrın 22-si arasında tam ortadadır; necə ki, 1844-cü ildə Gecəyarısı Hayqırtısının carçısı olan Samuel Snow da Bostonda bu xəbərin ilk aydın baxışını təqdim etdiyi zaman belə idi: 1844-cü il aprel 19-dan 93 gün sonra və 1844-cü il oktyabrın 22-də qapı bağlanmazdan 93 gün əvvəl. Samuel Snow 1844-cü il iyulun 21-də Bostonda, yeddinci ay hərəkətinin tam ortasında idi; fərqi olmadan, o, peyğəmbərlik baxımından Peterlə Bir Dəyişmə dağında, Yezekellə on yeddinci Yubiley silsiləsinin otuzuncu ilində və Danielin onuncu fəslin güzgü görüntüsü zamanı ikinci toxunuşunda dayanmışdı. 2026-cı il 2028-ci ildə başa çatan yetmişinci Yubiley silsiləsinin qırx yeddinci ilini təmsil edir.

Sur

Yeruşəlimə dair Hizqiyalın altı istinadının tarixləndirilməsinə qayıtmazdan əvvəl, əvvəlcə Sur əleyhinə elan olunmuş yeganə tarixi müəyyən etməliyik.

On birinci ildə, ayın birinci günündə, Rəbbin sözü mənə nazil olub dedi: “Ey bəşər oğlu, Sur Yeruşəlim haqqında: ‘Aha! Xalqların qapısı olan şəhər sındırıldı; o mənə tərəf döndü; indi o viran qaldığına görə mən dolacağam’, — dediyinə görə, buna görə də Xudavənd Rəbb belə deyir: Budur, ey Sur, Mən sənə qarşıyam və dənizin dalğalarını qaldırdığı kimi, üzərinə çoxlu millətlər çıxaracağam. Onlar Surun divarlarını dağıdacaq, onun qüllələrini uçuracaqlar; Mən onun tozunu da üzərindən qırxdıq təmizləyəcəyəm və onu yalın qaya başı kimi edəcəyəm. O, dənizin ortasında torların sərilədiyi bir yer olacaq; çünki bunu Mən söylədim, — Xudavənd Rəbb belə bəyan edir; o, millətlərə qənimət olacaq. Çöldə olan qızları qılıncla öldürüləcək; və onlar biləcəklər ki, Mən Rəbbəm. Çünki Xudavənd Rəbb belə deyir: Budur, Mən şimaldan Surun üstünə atlarla, döyüş arabaları ilə, atlılarla, qoşunlarla və çoxlu xalqla Babil padşahı, padşahlar padşahı Navuxodonosoru gətirəcəyəm.”

O, sənənin çöldəki qızlarını qılıncla qıracaq; sənə qarşı istehkam quracaq, sənə qarşı torpaq səddi yığacaq və sənə qarşı sipəri qaldıracaq. Divarlarına qarşı müharibə alətlərini yerləşdirəcək və baltaları ilə qüllələrini uçuracaq. Atlarının çoxluğuna görə onların tozu səni bürüyəcək; o, yarıq açılmış bir şəhərə girdikləri kimi sənənin darvazalarından içəri girəndə, atlıların, təkərlərin və döyüş arabalarının səsinə divarların titrəyəcək. Atlarının dırnaqları ilə bütün küçələrini

tapdalayacaq; xalqını qılıncla qıracaq və möhkəm qarnizonların yerə səriləcək. Onlar sərvətini talan edəcək, ticarət malını qarət edəcək; divarlarını uçuracaq, gözəl evlərini dağıdacaq; daşlarını, taxtalarını və torpağını suyun ortasına atacaqlar. Mahnılarının səsini kəsəcəyəm; çənglərinin səsi daha eşidilməyəcək. Səni qayanın yalın zirvəsi kimi edəcəyəm; torların sərilməsi üçün bir yer olacaqsan; bir daha tikilməyəcəksən; çünki Mən, Rəbb, bunu söylədim, Xudavənd Rəbb belə buyurur.

Xudavənd Rəbb Sur haqqında belə deyir: “Yıxılışının səsindən, yaralıların fəryad etdiyi, aranızda qırğın törədildiyi zaman adalar sarsılmayacaqmı? O zaman dənizin bütün şahzadələri taxtlarından enəcək, cübbələrini kənara qoyacaq və naxışlı geyimlərini çıxaracaqlar; onlar tir-tir əsərək geyinəcəklər; yerə oturacaq, hər an titrəyəcək və səndən dəhşətə gələcəklər. Sənin üçün bir mərsiyə qaldırıb sənə deyəcəklər: Ey dənizçilərin məskun olduğu, şöhrətli şəhər, dənizdə güclü olan sən və sakinlərin, orada yaşayanların hamısına qorxu salanlar, necə də məhv oldun! İndi sənin süqut günündə adalar titrəyəcək; bəli, dənizdə olan adalar sənin yoxluğundan vahiməyə düşəcəklər. Çünki Xudavənd Rəbb belə deyir: Mən səni viran bir şəhər edəndə, məskun olmayan şəhərlər kimi edəndə; üstünə dərinlikləri çıxardanda və böyük sular səni örtəndə; səni çuxura enənlərlə birlikdə, qədim zamanların xalqının yanına endirəndə və səni yerin aşağı qatlarında, qədimdən bəri viran qalmış yerlərdə, çuxura enənlərlə birgə yerləşdirəndə ki, artıq məskun olmayasan; və Mən dirilər diyarında izzət bərqərar edəndə; səni dəhşətə çevirəcəyəm və artıq olmayacaqsan; səni axtarsalar da, bir daha əsla tapılmayacaqsan, — deyir Xudavənd Rəbb.” Hizqiyal 26:1–21.

Sur haqqında xəbər Yerusəlimin dağıdıldığı ildə elan olundu və bu, tezliklə gələcək bazar günü qanunu zamanı Müqəddəs Kitab peyğəmbərliyinin altıncı səltənətinin devrilməsini təmsil edir. Bazar günü qanunu zamanı Amerika Birləşmiş Ştatları (Sur) peyğəmbərlik baxımından sevinir, çünki o, Sister White-ın Laodikeyalı Yeddinci Gün Adventist kilsəsi kimi müəyyən etdiyi Yerusəlimi devirmişdir; Yezekel isə onu “xalqların qapıları” adlandırır. Sur bildirir ki, Yerusəlim keçmiş zamanda xalqların qapıları “idi”. “Qapı” peyğəmbərlik baxımından bir kilsədir.

Və o qorxdı və dedi: Bu yer nə qədər dəhşətlidir! Bura Allahın evindən başqa bir yer deyildir və bu, göylərin qapısıdır. Yaqub şəhər tezdən qalxdı, başının altına qoyduğu daşı götürdü, onu bir sütun kimi dikəltdi və üstünə yağ tökdü. Və o yerin adını Betel qoydu; halbuki əvvəllər o şəhərin adı Luz idi. Yaradılış 28:17–19.

“Betel” sözü Allahın evi deməkdir, və Sur sevinir ki, Laodikeyadakı Yeddinci Günü Adventist kilsəsini günəşə sitayişin zorla qəbul etdirilməsini qəbul etməyə məcbur etmişdir. Lakin günəşə sitayişini zorla qəbul etdirənlərin azğın sevincinə baxmayaraq, Allah Hizqiyal vasitəsilə belə buyurur: “Mən sənə qarşıyam, ey Sur, və dənizin öz dalğalarını qaldırdığı kimi, çoxlu millətlərin sənə qarşı qalxmasına səbəb olacağam. Və onlar Surun divarlarını dağıdacaq, onun qüllələrini yıxacaqlar.”

“Surun divarları” Surun müdafiəsini təmsil edir. “Divar” On Əmrin rəmzidir.

“Burada peyğəmbər, həqiqət və salehlikdən ümumi bir uzaqlaşma dövründə, Allahın Padşahlığının təməli olan prinsipləri bərpa etməyə çalışan bir xalqı təsvir edir. Onlar Allahın qanununda açılmış yarığın bərpaçılarıdır — Onun Öz seçilmişlərinin mühafizəsi üçün onların

ətrafına çəkdiyi divarın; ədalət, həqiqət və paklıq barədə hökmlərinə itaət isə onların daimi təminatı olmalıdır.” Prophets and Kings, 677.

Allahın qanunu müdafiə divarıdır, lakin cəm halda “divarlar” Birləşmiş Ştatların Respublikaçı buynuzunun rəmzi olan Surun rifahını və uğurunu “qoruyan” və hasil edən iki prinsipi təmsil edir.

“Və onun quzu kimi iki buynuzu var idi.” Quzuya bənzər buynuzlar gəncliyi, məsumluğu və həlimliyi göstərir; bunlar 1798-ci ildə peyğəmbərə ‘yüksəlməkdə olan’ kimi təqdim edilən Amerika Birləşmiş Ştatlarının xarakterini münasib şəkildə təmsil edir. İlk olaraq Amerikaya qaçıb kral zülmündən və kahin dözümsüzlüyündən sığınacaq axtaran məsihi sürgünlər arasında elələri çox idi ki, mülki və dini azadlığın geniş təməli üzərində bir hökumət qurmağa qəti qərar vermişdilər. Onların baxışları Müstəqillik Bəyannaməsində özünə yer tapdı; həmin sənəd ‘bütün insanların bərabər yaradıldığı’ və ‘həyat, azadlıq və xoşbəxtliyə can atmaq’ kimi ayrılmaz hüquqlarla təchiz edildiyi böyük həqiqətini bəyan edir. Konstitusiya isə xalqa özünüidarə hüququnu təmin edir və nəzərdə tutur ki, xalq səsi ilə seçilmiş nümayəndələr qanunları qəbul edib icra etsinlər. Dini etiqad azadlığı da verilmişdi; hər bir insana vicdanının hökmünə uyğun olaraq Allaha ibadət etməyə icazə verilirdi. Respublikaçılıq və Protestantlıq millətin təməl prinsiplərinə çevrildi. Bu prinsiplər onun qüdrətinin və firavanlığının sirridir. Bütün məsihi aləmində əzilən və tapdalananlar maraq və ümidlə bu diyara yönəlmişlər. Milyonlarla insan onun sahillərinə üz tutmuş, Amerika Birləşmiş Ştatları isə yer üzünün ən qüdrətli millətləri arasında bir mövqeyə yüksəlmişdir. ...

Simvolun quzuya bənzər buynuzları və əjdaha səsi belə təqdim olunan millətin bəyanları ilə əməlləri arasında diqqətəlayiq bir ziddiyyətə işarə edir. Millətin “danışması” onun qanunverici və məhkəmə hakimiyyətlərinin fəaliyyəti deməkdir. O, belə fəaliyyət vasitəsilə öz siyasətinin təməli kimi irəli sürdüyü həmin liberal və sülhpərvər prinsipləri təkzib etmiş olacaq. Onun “əjdaha kimi” danışacağı və “birinci vəhşi heyvanın bütün hakimiyyətini” icra edəcəyi barədəki qabaqcadan xəbər aydın şəkildə əjdaha və bəbirsifətli vəhşi heyvanla təmsil olunan xalqların təzahür etdirdiyi dözümsüzlük və təqib ruhunun inkişafını əvvəlcədən bildirir. İki buynuzlu vəhşi heyvanın “yer üzünə və orada yaşayanlara birinci vəhşi heyvana səcdə etdirməsi” barədəki bəyanat isə göstərir ki, bu millətin hakimiyyəti papalığa ehtiram aktı olacaq hansısa ayinin məcburi icrasında tətbiq ediləcəkdir.

“Belə bir hərəkət bu hökumətin prinsiplərinə, onun azad təsisatlarının ruhuna, Müstəqillik Bəyannaməsinin açıq və təntənəli bəyanlarına və Konstitusiyaya birbaşa zidd olardı. Millətin qurucuları müdrikliklə çalışdılar ki, kilsə tərəfindən dünyəvi hakimiyyətdən istifadə edilməsinin qarşısı alınsın; bunun qaçılmaz nəticəsi isə dözümsüzlük və təqibdir. Konstitusiya müəyyən edir ki, ‘Konqres dinin təsis edilməsinə dair və ya onun sərbəst icrasını qadağan edən heç bir qanun qəbul etməyəcək’, həmçinin ‘Amerika Birləşmiş Ştatları nəzdində hər hansı vəzifə və ya ictimai etimad öhdəliyi üçün bir şərt kimi heç vaxt heç bir dini sınaq tələb olunmayacaqdır’. Yalnız millətin azadlığını qoruyan bu təminatların açıq-aşkar pozulması halında hər hansı dini ayin mülki hakimiyyət tərəfindən məcburi qaydada tətbiq edilə bilər. Lakin belə bir hərəkətin ziddiyyəti simvolda təsvir ediləndən daha böyük deyildir. Quzuya bənzər buynuzları olan, etiqadında pak, həlim və zərərsiz görünən, lakin əjdaha kimi danışan məhz həmin vəhşidir.” The Great Controversy, 441, 442.

Amerika Birləşmiş Ştatlarının təməli, müvafiq olaraq Protestantizmi və Respublikaçılığı təmsil edən Müstəqillik Bəyannaməsi və Konstitusiya ilə təmsil olunur. Müdafiə və rifahın “divarları” Respublikaçılıq və Protestantizmdir; bazar günü qanunu zamanı isə həm Müstəqillik Bəyannaməsinin, həm də Konstitusiyanın prinsipləri alt-üst edilir, çünki Navuxodonosor “divarlarına qarşı müharibə alətləri quracaq və baltaları ilə qüllələrini yıxacaqdır.”

Bazar günü qanunu zamanı bütün “qüllələr” dağıdılır; qüllə isə təməl fəlsəfəsi insanın özünü xilas etmək cəhdi ilə təmsil olunan bir kilsənin rəmzidir. Böyük üsyançı Nimrod və onun qülləsi haqqında bizə “Peyğəmbərlər və Padşahlar”da belə məlumat verilir: “Qüllə qismən tamamlandıqda, onun bir hissəsi inşaatçılar üçün yaşayış yeri kimi istifadə olunurdu; möhtəşəm şəkildə döşənmiş və bəzədilmiş digər otaqlar isə onların bütələrinə həsr edilmişdi. Xalq öz uğuruna sevinir, gümüş və qızıl allahları tərifləyir, özlərini göyün və yerin Hakiminə qarşı qoyurdular.” Bazar günü qanunu zamanı Sur sevinir ki, Yerusəlim devrilmişdir, lakin milli dönüklüyün ardınca milli fəlakət gəlir və bundan sonra şimal padşahı Amerika Birləşmiş Ştatlarının divarlarını və qüllələrini dağıdacaqdır.

Növbəti məqalədə Hizqiyal kitabında Yerusəlimlə bağlı olan altı tarixi nəzərdən keçirməyə başlayacağıq.